

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیه زینب کبری سلام الله علیها شهرستان تهران

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

عنوان

نخل در آیات قرآن و علم کشاورزی

استاد راهنما:

سرکار خانم صومی

استاد داور:

سرکار خانم ارفع

پژوهشگر:

ریحانه رفیعی

زمستان ۱۳۹۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تحمیدیه

حمد خدائی را که اوّل همه آثار هستی اوست و قبل از او اوّلی نبوده، و آخر است بی‌آنکه پس از او آخری باشد، خدایی که دیده بینندگان از دیدنش قاصر، و اندیشه و فهم وصف کنندگان از وصفش عاجز است. به دست قدرتش آفریدگان را ایجاد کرد، و آنان را براساس اراده خود صورت بخشید، آنگاه همه را در راه اراده خود راهی نمود، و در مسیر محبت و عشق به خود برانگیخت، موجودات هستی از حدودی که برای آنان معین فرموده قدمی پیش و پس نتوانند نهاد، و برای هر یک از آنان روزی معلوم و قسمت شده‌ای از باب لطف قرار داد، خداوندا از تو به سبب دانشت (که به همه چیز آگاهی) درخواست خیر دارم، پس بر محمد و آلش درود فرست، و در حقّم به خیر حکم کن، و شناخت آنچه را که برایمان اختیار کردی به ما الهام فرما.

صحیفه سجادیه. دعادر طلب خیر از خداوند

تقدیم بہ

ساحت مقدس امیر مومنان حضرت علی علیہ السلام و حضرت زہرا سلام اللہ و نوریدۃ ایشان حضرت حجت بن الحسن عسکری علیہ السلام

و ہچنین عزیزی کہ ہمہ ی زندگی ام را دیون تلاش ہی بی دریغ ایشان می دانم، و ہمسرمہ بانم.

تقدیر و تشکر

با تشکرازمؤسس محترم حوزه علمیه حضرت زینب کبری سلام الله سرکار خانم لواسانی، و واحد پژوهش ؛ و از استاد با کمالات و شایسته، سرکار خانم صومی عزیزم که در کمال سعه صدر، با حسن خلق، فروتنی و کمال دلسوزی، زحمت راهنمایی این تحقیق را بر عهده گرفتند و همچنین از معاونت محترم پژوهش و دست اندرکاران که با صبر و بردباری مرا یاری کردند.

نتیجه گیری

آیات قرآن برای بشر که ناقص است و نمی تواند خود برنامه صحیح را جهت زندگی سالم و روبه سوی کمال داشته باشد، براستی هدایت کننده است.

قرآن در برخی زمینه ها مواردی را مطرح می کند که در اینجا به آن پرداخته شده است. قرآن تنها با اشاراتی در غالب آیاتی چند از کنار نخل و میوه شفا بخش آن می گذرد اما آنچه مهم است اینکه اهمیت موضوع با بررسی و عمیق شدن در آیات بدست می آید.

آنجا که قرآن از مریم سلام الله یاد می کند و درد زاییدن او را عنوان می دارد، نخل و خرما دو موضوع مورد توجه در این آیات هستند.

یا آنجا که فرعون خداپرستان را به نخل بسته و شکنجه می کند همگی نشانه آن است که نخل از دیدگاه خداوند چیزی ورای درخت است و با باور، اعتقادات، فرهنگ و سیاست مرتبط است.

نتیجه آنکه توجه کشاورزان بخصوص کشاورزان مناطق گرمسیری از پرورش و بالابردن کیفیت ارغام خرما موجب می شود تا یکی از چرخ های اقتصادی باز به گردش خود ادامه دهد. و حتی موجب احیای دیگر محصولات کشاورزی نیز گردد.

پیشنهاها

امروزه دنیا بر محوریت علم می چرخد و یکی از این علوم کشاورزی است. کشاورزی از جمله علمی است که وابستگی عمیقی با حیات بشر دارد. احیای آن می تواند بر کیفیت زندگی انسان بیافزاید.

از این میان کاشت نخل معقوله ای است که باید مورد توجه قرار گیرد. با توجه به گرم شدن زمین و کاهش بارندگی ها و رو به خشکسالی رفتن کشورهای همچون ایران توجه به کشت نخل می تواند راهی برای نجات باشد.

و خرما میوه آن یکی از پر انرژی ترین و مغذی ترین مکمل و حتی غذاست. خرما بخصوص می تواند در تمامی طعم دهنده ها مورد استفاده قرار گیرد. مصرف آن در کنار شیر مدارس بر جذب آهن خرما در کنار کلسیم شیر می تواند نقش بسزایی در رشد فرزندان این مرز و بوم داشته باشد.

و در پایان اشاره ای هر چند کوتاه به مشکل بسیار اساسی کشور یعنی گردوخاک می کنم که بیشتر نیز دامان مناطق جنوب کشور را گرفته است. گردوخاک سبب بروز مشکلاتی از جمله کاهش تابش نور خورشید، اختلال در سیستم های آب و برق، پروازها و از همه مهمتر سلامتی می شود که نخل حل کننده این مشکلات است.

زیرا از بلند شدن گردو خاک جلوگیری کرده و از فرسایش خاک نیز ممانعت می نماید.

همچنین بعلت قامت راست و بلندش جلوی سعود ریز گردها را به ارتفاعات بالا می گیرد.

امید که مسئولان این مهم رادر نظر داشته باشند.

فهرست منابع

* قرآن

* نهج البلاغه.

کتب:

۱. أفندی آلوسی، محمود، روح المعانی، ج ۱۹، قم، دارالقرآن، ۱۳۸۵ش.
۲. باقری، عبدالرضا، مبانی کشت بافتهای گیاهی، کیهان، ۱۳۹۲ش.
۳. توسی، اسدی، گنجور، تهران، راز، ۱۳۹۰ش.
۴. حافظ، شمس الدین محمد، دیوان حافظ، چاپ دوم، تهران، نو آور، ۱۳۹۱ش.
۵. حمیدی، جعفر، نخل، تهران، البرزدانش، ۷۴۱۳ش.
۶. حویزی، عبدالعلی بن جمعه، تفسیر نورالثقلین، ج ۱، قم، نوید اسلام، ۱۳۸۳ق.
۷. راغب اصفهانی، ابوالقاسم حسین بن محمد، مفردات الفاظ قرآن، چاپ چهارم، شهرری، دارالحديث، ۱۳۸۹ش.
۸. روح الامینی، محمود، نموده‌های فرهنگی و اجتماعی در ادبیات فارسی، روشنگران، ۱۳۹۰ش.
۹. زمخشری، جارالله، تفسیر کشاف، ج ۴، تهران، ققنوس، ۱۳۸۹ش.
۱۰. سید علی زاده، احمد، نخل گردانی و نخل برداری در کویر، تهران، البرز فر دانش، ۱۳۹۱ش.
۱۱. شهابی، مهدی، خرما در صنایع غذایی، ج اول، تهران، انتشارات ترویج جهاد کشاورزی، ۱۳۹۰ش.
۱۲. شیرازی، احمد امین، اسلام پزشک بی دارو، چاپ هجده، قم، نسل جوان، ۱۳۶۸ش.
۱۳. صدر، محمد باقر، فدک در تاریخ، ج ۱، قم، بنیاد بعثت، بی تا.
۱۴. طباطبایی، محمدحسین، ترجمه المیزان، مترجم: محمدباقر همدانی، ج ۴، چاپ هفتم، بی تا.

۱۵. طبرسی، فضل بن حسن، تفسیر مجمع البیان، قم، دارالقرآن، ۱۳۸۹ش، ص ۴۲۰.
۱۶. طبرسی، فضل بن حسن، مکارم الاخلاق، ج ۲، قم، دارالحديث، ۱۳۹۱ش.
۱۷. طبری، محمد بن جریر، تفسیر طبری، تهران، توس، ۱۳۵۶ش، ص ۱۰۰۸.
۱۸. قزوینی، زکریا، عجایب مخلوقات، چاپ دوم، شهر ری، دارالحديث، ۱۳۸۷ش.
۱۹. قمی، ابوجعفر محمد بن علی بن حسین بن موسی بن بابویه (شیخ صدوق)، الخصال، ج ۲، چاپ دهم، قم، دارالحديث، ۱۳۸۰ش.
۲۰. کاشانی، حمید، نصیری اقتصاد، تهران، راز، ۱۳۹۰ش.
۲۱. کاشانی، فتح الله بن شکرالله، تفسیر منهج الصادقین، بی جا، موسسه تحقیقات و نشر معارف اهل البيت (ع)، بی تا.
۲۲. کلینی، محمد، اصول کافی، ج ۴، چاپ دوم، شهرری، دارالحديث، ۱۳۹۲ش.
۲۳. مجلسی، محمدباقر، بحار الانوار، ج ۶۶، قم، دارالحديث، ۱۳۷۰ش.
۲۴. محبی، عبدالحمید، اصول کاربردی کاشت نخل، تهران، سیمین، ۱۳۹۲ش.
۲۵. مصلح الدین، سعدی شیرازی، بوستان و گلستان، چاپ سوم، تهران، نو آور، ۱۳۹۱ش.
۲۶. مطهری، مرتضی، داستان و راستان، تهران، راز، ۱۳۹۱ش.
۲۷. مکارم شیرازی، ناصر، تفسیر نمونه، ج ۲، تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۸۲ش.
۲۸. ملک ثابت، محمد حسن، نخل و نخل گردانی در یزد-میراث فرهنگی یزد، تهران، سبز، ۱۳۸۹ش.
۲۹. مولوی، مولانا جلال الدین، مثنوی معنوی، چاپ سوم، تهران، پیام عدالت، بی تا.
۳۰. میری، علی، ضرب المثل های شیرین فارسی، تهران، راز، ۱۳۹۱ش.
۳۱. نوری، علی، دایره المعارف گل و گیاه، چاپ سوم، تهران، سیمین، ۱۳۹۱ش.

۳۲. واعظی، سجاد، خرما درخت زندگانی، تهران، سیمین، ۱۳۹۰ش.

۳۳. یزدان پناه، ناصر، اصلاح و تهیه نهال و بذر، ج ۱، تهران، وزارت جهاد کشاورزی واحد

ترویج، ۱۳۹۴ش.

۳۴. یوسف علی، عبدالله، ترجمه قرآن به انگلیسی، تهران، بین الملل، ۱۳۸۹ش.

مقاله:

۱. غفارزاده زارع، حامد، مقاله تهیه کامپوزیت از الیاف خرما، دانشگاه آزاد کرمان، ۱۳۹۲ش.

۲. فرادمهر، آرزو، مقاله تاثیرات دارویی گیاه نخل، دانشگاه پیام نور یزد، ۱۳۹۱ش.